

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

Complectens copiosè Resolutiones Theologicas, etiam modernas, ad
praxim accommodatas

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

§. III. Qualiter restituendum pro Homicidio, Stupro, Adulterio, Fama, &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40873

ceptis hominibus submerguntur, aut diripiuntur. Resp. teneri ad restitutionem. Quia cum semel ratione rei injustè acceptæ fuerit obligatus, per eventum fortuitum postea subsequenter non absolvitur.

§. 3. Qualiter restituendum pro homicidio s. stupro, adulterio, fama &c.

1. **Q**ui alium injustè occidit, aut læsit, tenetur restituere omnia damna pecuniaria, quæ læsus, ejusque hæredes, uxor, aut parentes patiuntur ratione injustæ occisionis, aut mutilationis. Quia horum omnium causa injusta fuit. Tales sunt primò impensæ in medicos, medicamenta, famulos, & alia ægro necessaria, detractis ijs quæ sanus fuisset consumpturus. Secundò lucrum cessans ex opificio, aut officio quod læsus nequit exercere, quantum scilicet prudentis arbitrio spes lucri valebat, detractis expensis, quæ in suam sustentationem consumere solebat. Mortuo autem occisore hæc omnia hæredes præstare tenentur. Non tamen probabiliter solvere debita occisi: Quia occisor illorum causa non fuit. *Laym. hic, alijque.*

2. Si læsus interfectori omnia remisit ante obitum, ille hæredibus, uxori, & cæteris ad nihil tenebitur. Quia ius quod hi, tantum ratione occisi, acquirunt, jam remissum est.

3. Qui ab alio fuit provocatus ad pugnam, non tenetur ad restitutionem. Quia alter provocando liberè fecit illi potestatem ut pro viribus agat ad vitam sibi auferendam. Adeoque obligationem illam ultrò ipsi tunc remisit. Idem dic de eo qui injustum invasorem occidit, etiam si per levem contumeliam, aliquam ei invadendi occasionem præbuisset.

4. Pro

4 Pro ipsa vita, membro, cicatrice, nihil in rigore restituendum, sed venia tantum petenda. Quia sunt bona ordinis superioris, quae pecuniâ aestimari nequeunt, ita *Less. Laym. &c.* contra *Sotum, Sylvest. &c.* Consultum est ut Confessarius occisori imponat missas & eleemosynas pro anima occisi.

5. Quoad *stuprum*, qui virginem invitam defloravit, tenetur vel eam ducere, vel compensare damnum inde secutum, arbitrio viri prudentis; pro ipsa præcisè virginitate nihil est restituendum. Hinc si stuprum mansit occultum, aut Matrimonium æquè opulentum non impedit, aut cum virginis consensu absque vi, vel fraude, vel Matrimonij promissione, patratum fuit, stupratori nulla restitutio incumbit. Quia in hoc casu volenti non est facta injuria; neque in prioricaſu damnum illatum est. *Less. Bonac. Trul. &c.*

Idem est de eo, qui virginem solis blanditiis & precibus in consensum inflexit: nisi tamen preces fuerint conjunctæ cum minis, aut metu reverentiali, qualis solet esse ancillæ erga Dominum. *Trul. &c.*

6. *Adulter & Adultera* tenentur refarcire damnum quod legitimæ proli ex adulterio nascitur. Non tenentur tamen ordinariè adultera declarare quod proles sit spuria, cum sua infamia, & domestica cum viro discordia. Quia bona fortunæ quibus privatur legitima proles debent cedere bono famæ, quo mater privaretur, cum hoc sit altioris ordinis. Nec proles tenetur matri affirmanti se spurium esse, fidem adhibere.

Conari tamen debet mater quantum potest aliâ viâ damnum compensare, v.g. in utilitatem legitimæ proliſ familiam diligentius administrando,

§ 26 Pars 3. tract. 5. cap. 14 De Restitutione.
do, de bonis propriis plus illi quam spurio distri-
buendo, denique, si idoneus sit, spurium indu-
cendo ut relicta hæreditate fiat Ecclesiasticus,
vel Religiosus. *Laym. l. 3. tr. 3. p. 1. c. 14. Fil.
Trul. &c.*

7. Eadem cum proportione dicenda sunt de
adultero, quem contingit facilius à restitutione
excusari, sive quia damnum ab adultera com-
pensandum credit, sive quia rarò potest certò
scire spurium à se, non ab alio, procreatum esse.
Bonac. Trul. Less. l. 2. c. 10. d. 6.

8. Pro læsione *famæ*, æqualis fama restituenda
est. Quando ea reddi non potest, non teneris per
pecuniam aut alia bona inferioris ordinis illam
compensare, & idem est de alijs bonis spiritua-
libus. Potes tamen per sententiam judicis ad ta-
lem restitutionem obstringi

9. Si ex detractioe *famæ* sequantur alia dam-
na fortunæ, v.g. impediendo ab officio, benefi-
cio, lucro &c. detractor obligatur ad æstimatio-
nem damni secuti ex morali prudentum judicio,
uti patet ex dictis §. 1.

10. Revelare alterius crimen quod notorium
est, jure, *famâ*, vel facto, etiam in alio loco ubi
ignoratur, non est contra justitiam. Secus est de
crimine in privata domo coram paucis commil-
so. Quia qui hoc admisit, nondum ad *famam*
suam alio loco jus amisit.

11. Illicita est compensatio *famæ* talis, ut si
aliquis tuam *famam* læserit, tu possis vicissim
illum infamare. Quia illa esset manifesta vin-
dicta, quam nemo privatâ autoritate exercere
potest. Si tamen nequeas injustam infamiam ali-
viâ avertere, licitum est aliquem alterius defec-
tum occultum propalare, v.g. quod antea fuerit
deprehensus in mendacio, aut perjurio. Quia hoc
tantum

tantum est cum modamine inculpatæ tutelæ famam suam defendere.

12. Si quis suadendo aliâve ratione Religiosum ad apostasiam induxit, tenetur ex justitia illi reditum suadere, & Monasterio aut Collegio compensare commoda, quæ ex illius bonis, aut industriâ proventura videbantur.

Qui conscius obligationis potest in vita restituere, non vult tamen id præstare nisi in articulo mortis, aut post mortem per hæredes, absolvi non potest. Quia habet actualem voluntatem perseverandi in statu peccati. *Bonac. Salas. Laym. Tral. c. 14. d. 11.*

§. 4. *Quanam excusent à restitutione?*

EX parte *Creditoris* regula generalis est, primò; Quando cumque creditor rationabiliter contentus esse debet ut restitutio differatur, potest ea differri, licet creditor ille sit invitus. Quando autem contentus esse debeat, colliges ex dicendis. Ita cum communi *Scotus, Navarrus, &c.*

2. Si creditor cui facienda est restitutio, ostenderit saltem implicite se obligationem illam remittere, v.g. reddendo vel lacerando chirographum, per hoc remissa esse censetur, modò id fecerit liberè, non verò vi, metu, aut fraude inductus.

3. Si solutio æquivalens præstita sit alteri, cui creditor erat obligatus, excusat debitorem in foro conscientie, modò cautela adhibeatur ne creditor cogatur denuò solvere, *Bonac. &c.*

4. Si creditori facta est compensatio per operam, aut expensas in procuracione officij, aut beneficij æquivalentis.

5. Omitti potest restitutio quamdiu constat quod